

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **M.W. i K.D.** skazanych z art. 297 § 1 k.k.
w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w dniu 20 października 2025 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu w
trybie art. 532 § 3 k.p.k.,
wniosków obrońców skazanych w przedmiocie wstrzymania wykonania wyroku
Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 20 listopada 2024 r. sygn. akt II AKa 57/25
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie
z 9 listopada 2023 r. sygn. akt III KK 293/18,
na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł:

**nie uwzględnić wniosków i odmówić wstrzymania wykonania
zaskarżonego kasacjami wyroku**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 9 listopada 2023 r. sygn. akt III K 293/18 uznał oskarżonych następujących M.W. i K.D. za winnych następujących przestępstw:

1. M.W.

- z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw.
z art. 11 § 2 k.k. i przyjmując za podstawę wymiaru kary 294 § 1 k.k. w

zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k., wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych po 100 (sto) każda (pkt 1 tiret 3);

- z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i przyjmując za podstawę wymiaru kary art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k., wymierzył mu karę 2 (dwa) lata pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych po 100 (sto) każda (pkt 1 tiret 4);

- z art. 296a § 1 k.k. i na podstawie tego przepisu oraz art. 45 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł zwrot uzyskanej korzyści majątkowej w wysokości 12 500 (dwunastu tysięcy pięciuset) złotych (pkt 1 tiret 5);

- z art. 296a § 1 k.k. i na podstawie tego przepisu oraz art. 45 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł zwrot uzyskanej korzyści majątkowej w wysokości 4 500 (czterech tysięcy pięciuset) złotych (pkt 1 tiret 6);

- z art. 296a § 1 k.k. i na podstawie tego przepisu oraz art. 45 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł zwrot uzyskanej korzyści majątkowej w wysokości 30 000 (trzydziestu tysięcy) złotych (pkt 1 tiret 7);

- z art. 296a § 1 k.k., i na podstawie tego przepisu oraz art. 45 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł zwrot uzyskanej korzyści majątkowej w wysokości 10 000 (dziesięciu tysięcy) złotych (pkt 1 tiret 8);

- z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i przyjmując za podstawę wymiaru kary art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k., wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych po 100 (sto) złotych każda (pkt 1 tiret 9).

Ponadto Sąd ten uniewinnił M.W. od popełnienia czynu opisanego w pkt III części wstępnej wyroku (pkt 2 wyroku).

2. K.D.:

- z art. 287 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i przyjmując za podstawę wymiaru kary art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych po 20 (dwadzieścia) złotych każda (pkt 3),
- dwóch czynów z art. 284 § 2 k.k. (pkt 4 tiret 1 i 2) uznając, że stanowią one ciąg przestępstw, na podstawie art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych po 20 (dwadzieścia) złotych każda oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec tego oskarżonego obowiązek naprawienia w całości wyrządzonej tym ciągiem przestępstw szkody poprzez zapłatę kwoty 3 398 (trzech tysięcy trzystu dziewięćdziesięciu ośmiu) złotych na rzecz pokrzywdzonej J.A.

Sąd I instancji ponadto orzekł na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. kary łączne w wymiarze (pkt 5 wyroku):

- wobec M.W. - 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny 150 (sto pięćdziesiąt) stawek dziennych po 100 (sto) złotych każda;
- wobec K.D. – 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny 120 (sto dwadzieścia) stawek dziennych po 20 (dwadzieścia) złotych każda.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z 20 listopada 2024 r. sygn. akt II AKa 57/24, na skutek apelacji obrońców oskarżonych i prokuratora, zmienił zaskarżony wyrok poprzez uchylenie orzeczenia o karze łącznej grzywny wobec M.W. (pkt I ppkt 1 wyroku) oraz wysokość jednej stawki dziennej kar grzywien orzeczonych wobec M.W., które obniżył do kwot po 50 (pięćdziesiąt) złotych (pkt I ppkt 2 wyroku). Ponadto wymiar orzeczonych względem M.W. stawek dziennych kary grzywny za przestępstwa z pkt I, II i VIII części wstępnej przypisane w pkt 1 części dyspozytywnej wyroku, a kwalifikowane z art. 297 § 1 w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. podwyższył do wymiarów po 150

(sto pięćdziesiąt) stawek dziennych grzywny za każde z tych przestępstw (pkt I ppkt 3 wyroku), a także na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył orzeczone powyżej wobec oskarżonego M.W. kary grzywny i wymierzył mu karę łączną grzywny w wymiarze 300 (trzystu) stawek dziennych po 50 (pięćdziesiąt) złotych każda (pkt I ppkt 4 wyroku). Sąd II instancji uchylił także oparte o art. 45 § 1 k.k. orzeczenia o zwrocie uzyskanych korzyści majątkowych dotyczące przestępstw z pkt IV, V, VI, VII części wstępnej kwalifikowanych z art. 296a § 1 k.k. (pkt I ppkt 5 wyroku) oraz w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego K.D w pkt 3 części dyspozytywnej wyroku zapis „art. 287 § 1 k.k.” zapisem „art. 297 § 1 k.k.” (pkt I ppkt 6 wyroku). W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt II wyroku).

Kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego wywiedli obrońcy skazanych podnosząc w nich zarzuty rażącego naruszenia następujących przepisów prawa:

1. obrońca K.D.

1. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 440 k.p.k.,
2. art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.,
3. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k.,
4. art. 413 § 1 pkt 5 w zw. z § 2 pkt 1 k.p.k. oraz art. 440 k.p.k.,
5. rażąca niewspółmierność kary łącznej.

wnosząc przy tym o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i zmienionego nim wyroku sądu I instancji i uniewinnienie K.D., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, a także o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją wyroku.

6. obrońcy M.W.

1. zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.;
2. a. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.,
b. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i w zw. z art. 442 § 1 zd. 2 k.p.k.;
3. rażąca niewspółmierność kary,

wnosząc przy tym o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją wyroku.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o oddalenie kasacji obrońców M.W. oraz o oddalenie kasacji złożonej przez obrońcę oskarżonego K.D., w zakresie dotyczącym czynu oznaczonego jako IX w wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 9 listopada 2023 r. III K 293/18, z uwagi na ich oczywistą bezzasadność wynikającą z braku rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. (pkt 1 odpowiedzi) oraz uwzględnienie kasacji złożonej przez obrońcę oskarżonego K.D., w zakresie dotyczącym czynów oznaczonych jako X i XI w wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 9 listopada 2023 r. III K 293/18 (pkt 4 tiret 1 i 2), z uwagi na stwierdzenie wystąpienia rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. i o przekazanie sprawy w tej części Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania (pkt 2 odpowiedzi). Ponadto prokurator wniósł o nieuwzględnienie wniosków o wstrzymanie wykonania wyroku względem skazanych M.W. i K.D. (pkt 3 odpowiedzi).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wnioski obrońców o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacjami orzeczenia wobec obu skazanych okazały się bezzasadne.

W przypadku wniesienia kasacji Sąd Najwyższy na mocy art. 532 § 1 k.p.k. ma możliwość wstrzymania wykonania zaskarżonego tym środkiem orzeczenia, jak i innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od ewentualnego rozstrzygnięcia kasacji. Ta regulacja procesowa nie formułuje natomiast przesłanek, od których uzależnione jest wstrzymanie wykonalności zaskarżonego kasacją orzeczenia przez Sąd Najwyższy. Przy tego rodzaju wniosku jednocześnie należy mieć na względzie zasadę niezwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń, o której mowa art. 9 k.k.w. Wobec istnienia powyższej zasady zauważyć zatem należy, iż możliwość przewidziana w art. 532 § 1 k.p.k., odnosi się do okoliczności o charakterze absolutnie wyjątkowym, albowiem te prawomocne wyroki korzystają z domniemania ich prawidłowości (*res iudicata pro veritate accipitur*).

W zakresie możliwości wstrzymania wykonalności prawomocnego orzeczenia Sąd Najwyższy w niniejszym składzie aprobuje stanowisko utrwalone w orzecznictwie, a mianowicie, iż ze względu na wyjątkowość instytucji, o której mowa w art. 532 § 1 k.p.k., wstrzymanie prawomocnego orzeczenia powinno być uzasadnione szczególnymi i jednoznacznymi w swej wymowie okolicznościami prowadzącymi do wniosku, że wykonanie kary przed rozpoznaniem kasacji spowodowałoby dla skazanego zbyt poważne i w zasadzie nieodwracalne następstwa (zob. *postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 listopada 2003 r. sygn. IV KK 347/03; z 22 stycznia 2020 r. sygn. III KK 5/20 oraz z 23 maja 2022 r. sygn. V KK 130/22*). Zauważyć też należy w tym kontekście, że powodem wstrzymania wykonania prawomocnego orzeczenia w trybie art. 532 § 1 k.p.k. nie może być tylko (mniejsza czy większa) dolegliwość dla skazanego związana z koniecznością odbywania kary.

Nadto potrzeba zastosowania wskazanej w art. 532 k.p.k. instytucji może też zaistnieć wówczas, gdy wystąpi wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji, widoczne wręcz *prima vista*. Samo jej wniesienie nie ma więc *ex lege* wpływu na wykonanie zaskarżonego nią prawomocnego rozstrzygnięcia. Nie stanowi zatem ani dostatecznej podstawy do wstrzymania wykonania prawomocnych wyroków, ani nie wzrusza prawomocności zaskarżonego orzeczenia. Rację mają komentatorzy, którzy stwierdzają, że „istotą umiejscowienia tej instytucji w postępowaniu kasacyjnym jest to, aby Sąd Najwyższy miał możliwość uruchomienia instytucji wstrzymania wykonania prawomocnego orzeczenia wtedy, gdy chociażby pobieżna analiza zarzutów kasacji wskazuje, że prawomocne orzeczenie dotknięte jest tak poważnym uchybieniem, iż wykonywanie kary może prowadzić do wyjątkowo dolegliwych lub wręcz nieodwracalnych skutków dla skazanego” (zob. *T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, 2008, s. 1117-1118; J. Matras, [w:] Kodeks postępowania karnego. Komentarz pod redakcją K. Dudek, wydanie 2, s. 1193*). Dokonując tego rodzaju, tak w istocie limitowanej przedmiotem niniejszego postępowania, oceny (która żadną miarą nie determinuje, ani jakkolwiek określa tej ostatecznej, możliwej do przeprowadzenia dopiero po merytorycznym rozpoznaniu przedmiotowej skargi) i czyniąc to w kontekście podniesionych przez skarżącego

okoliczności, nie można podzielić jego przekonania o tym, że z tego rodzaju sytuacją, która uzasadniałaby przerwanie wstrzymania wykonania prawomocnego wyroku mamy do czynienia *in concreto*.

Podniesione przez obrońców M.W. okoliczności, stanowiące uzasadnienie wniosku, wobec swojej doniosłości i bardzo poważnych konsekwencji procesowych wymagają rzetelnej i szczegółowej oceny, i to nie tylko w kontekście tych przywołanych przez nich okoliczności i uwarunkowań prawnych. To dopiero pozwoli rozważyć, czy rzeczywiście *in concreto* zaistniała wskazana przez obrońców bezwzględna przyczyna odwoławcza, o której mowa art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Niewątpliwie zakres i charakter tej oceny przekraczają ramy niniejszego postępowania, a okoliczności przedstawione przez wnioskodawców nie pozwalają ich obecnie interpretować, aż tak kategorycznie i jednoznacznie, by w oparciu o to nieomal potwierdzić jej słuszność. Nie przesądzając zatem końcowej oceny zasadności kasacji obrońców skazanego, także w zakresie obecnie zgłaszanych przez nich zarzutów, stwierdzić należy, iż tego rodzaju zaszłość uzasadniająca wstrzymanie zaskarżonego wyroku nie zaistniała. Według obecnej oceny - dokonanej w wymiarze determinowanym potrzebą niniejszego postępowania - prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji i wiążącego się z tym uchylecia wyroku w całości, nie jest aż tak jednoznacznie wysokie, by to stanowiło wystarczającą podstawę do uwzględnienia przedmiotowych wniosków.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

[WB]

[r.g.]